

ВСТУП

Мета програми додаткових вступних випробувань для здобуття освітнього ступеня *бакалавр* за спеціальністю "Підприємництво, торгівля і біржова діяльність" - виявити рівень засвоєння знань та вмінь, визначених галузевими стандартами вищої освіти для молодших спеціалістів.

Характеристика змісту програми. Програма вступних випробувань побудована за синтетичним міжпредметним принципом і охоплює питання, що в рамках Освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста визначають наявність у випускника здібностей виконувати функції, визначені Освітньо-кваліфікаційною характеристикою молодшого спеціаліста: аналітичну, планову, організаційну, обліково-статистичну, контрольну, інформаційну, а також умінь аналізувати економічну інформацію, розробляти рекомендації з удосконалення та планування діяльності підприємства, застосовувати на практиці набуті теоретичні знання з організації планово-економічної роботи у забезпеченні економічного розвитку підприємств.

Програма вступних випробувань охоплює питання з основ економіки.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Розділ I. Підприємство як суб'єкт господарювання

1.1. Підприємство в системі ринкових відносин

Поняття підприємства як організаційно виокремленої та економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери. Основні ознаки підприємства.

Місія та цілі діяльності підприємства. Головні напрямки діяльності підприємства.

Законодавча база функціонування підприємства. Господарський кодекс України, зміст його основних розділів. Статут підприємства.

Порядок створення, реєстрації і ліцензування діяльності підприємств.

Класифікація підприємств та її значення. Характеристика окремих видів підприємств.

Особливості функціонування малих підприємств в Україні.

1.2. Підприємницька діяльність як сучасна форма господарювання

Суть підприємництва. Принципи здійснення, форми і моделі підприємницької діяльності. Формування підприємницького середовища. Активізація підприємницької діяльності в Україні.

Професійна культура бізнесу. Ділова етика підприємництва.

Суть, види і порядок створення акціонерного товариства.

Поняття оренди, її переваги і недоліки. Створення орендних підприємств. Створення спільних підприємств в Україні.

Розділ II. Організація управління підприємством

2.1. Управління підприємством

Необхідність управління суб'єктами господарювання. Планування, організація, мотивація і контроль як основні функції управління підприємствами.

Суть організаційної структури управління підприємством. Основні типи організаційних структур управління: лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, дивізійна, матрична.

Методи управління. Характеристика економічних, організаційно-розпорядчих, соціально-психологічних методів управління.

Характеристика інфраструктури підприємства, її призначення. Виробнича і соціально інфраструктура.

2.2. Якість продукції та економічна ефективність

Характеристика продукції, її класифікація і вимірники. Номенклатура і асортимент продукції.

Якість продукції як економічна категорія. Показники оцінки якості продукції. Методи оцінки якості продукції.

Поняття і визначення рівня конкурентоспроможності продукції на ринку.

Стандартизація продукції, її складові елементи. Сертифікація продукції, її економічне значення та роль в забезпеченні якості продукції.

Розділ III. Ресурси виробництва

3.1. Основні засоби підприємств

Майно підприємства та джерела його утворення. Вартісна оцінка майнового комплексу.

Основні засоби як елемент матеріальних ресурсів. Суть, склад і структура основних засобів. Вартісна оцінка основних засобів. Класифікація основних засобів.

Старіння знарядь праці. Види зношення. Амортизація основних засобів.

Поняття, види та чинники формування виробничої потужності підприємства. Показники виробничої потужності підприємства. Шляхи підвищення рівня використання виробничої потужності.

Показники стану, складу і руху основних засобів. Показники ефективності використання основних засобів. Резерви і шляхи підвищення ефективності використання основних засобів підприємств в умовах ринку.

3.2. Нематеріальні активи

Поняття і види нематеріальних активів підприємства.

Характеристика об'єктів промислової власності: винаходів, промислових зразків, корисних моделей, товарних знаків, знаків обслуговування.

Об'єкти інтелектуальної власності.

Нематеріальні активи як юридично оформлені права виключного користування об'єктами промислової та інтелектуальної власності. Охорона права власності. Види ліцензій.

3.3. Трудові ресурси

Поняття і класифікація персоналу підприємства. Показники чисельності персоналу. Штатний розпис підприємства. Показники руху персоналу.

Продуктивність праці як економічна категорія. Показники продуктивності

праці. Чинники зростання продуктивності праці.

Система мотивації праці на підприємстві. Методи мотивації.

Поняття оплати праці та її функції. Види оплати праці. Форми і системи оплати праці. Тарифна система оплати праці. Заохочувальні і компенсаційні виплати, їх види і роль.

3.4. Інноваційні процеси

Поняття і класифікація інноваційних процесів. Вплив нововведень на господарську діяльність підприємства.

Суть науково-технічного прогресу та його форми і напрямки. Фактори, що впливають на розвиток науково-технічного прогресу. Науково-технічний прогрес як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Технічний розвиток підприємства. Науково-технічний прогрес і природокористування.

Організаційний прогрес як узагальнюючий фактор використання різних нововведень. Об'єкти і напрямки організаційного прогресу.

3.5. Оборотні активи і матеріально-технічне забезпечення

Поняття оборотних активів як сукупності поточних витрат фінансових коштів. Нормовані і ненормовані оборотні активи. Структура і джерела формування оборотних активів.

Поняття, склад оборотних активів (виробничі запаси, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів). Основні елементи (готова продукція, дебіторська заборгованість, грошові кошти).

Призначення нормування оборотних активів. Методи розрахунку нормативу оборотних активів.

Показники ефективності використання оборотних активів. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів.

Сутнісна характеристика матеріально-технічного забезпечення. Завдання, форми та етапи матеріально-технічного забезпечення. Організація матеріально-технічного забезпечення підприємства. Вибір господарських зв'язків при організації матеріально-технічного забезпечення підприємства.

Розділ ІV. Економічні важелі управління підприємством

4.1. Собівартість продукції і ціна

Суть і класифікація витрат на виробництво продукції. Поняття собівартості та її види. Методика обчислення кошторису виробництва. Методика обчислення основних статей калькуляції.

Поняття, роль і функції ціни в ринковій економіці. Види цін та сфери їх застосування. Державне регулювання ціноутворення.

Методи встановлення ціни.

4.2. Прибуток і рентабельність

Характеристика доходів підприємства, джерела їх формування.

Економічна суть прибутку підприємства. Прибуток як економічна категорія і показник ефективності діяльності підприємства.

Види прибутку і їх характеристика. Формування і використання прибутку.

Система показників рентабельності на підприємстві, її роль в оцінці ефективності використання потенціалу підприємства.

4.3. Виробничі інвестиції та капітальне будівництво

Суть інвестицій як найважливіших фінансових ресурсів для розвитку підприємства. Склад інвестицій підприємства. Внутрішні і зовнішні джерела інвестицій. Види інвестицій.

Поняття капітальних вкладень. Планування капітальних вкладень. Визначення економічної ефективності капітальних вкладень.

Основні показники ефективності виробничих інвестицій. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій в умовах ринку.

4.4. Банкрутство і ліквідація підприємства

Поняття і причини банкрутства. Чинники, що сприяють банкрутству підприємства.

Реструктуризація і санація підприємств як радикальні заходи системи виживання і виходу з економічної кризи. Поняття і форми реструктуризації підприємства.

Суть механізму санації та її цілі. Програма фінансово-економічного оздоровлення підприємства. Процес ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання. Форми ліквідації підприємств.

Розділ У. Теоретико-методологічні основи організації виробництва

5.1. Виробничий процес і типи виробництва

Поняття і основні елементи виробничого процесу. Класифікація виробничих процесів. Принципи організації виробничого процесу.

Порівняльна характеристика організаційних типів виробництва. Характеристика одиничного типу виробництва. Серійне виробництво та його особливості. Масове виробництво.

5.2. Організація виробничих процесів

Класифікація виробничих процесів за перебігом у часі. Характеристика паралельного, послідовного та паралельно-послідовного поєднання операцій.

Поняття та складові виробничого циклу. Методика розрахунку тривалості виробничого циклу.

Поняття виробничої структури підприємства. Складові виробничої структури. Чинники формування і зміни виробничої структури підприємства.

Типи виробничих структур та умови їх використання.

Поняття загальної структури підприємства.

5.3. Методи організації виробництва

Поняття методу організації виробництва. Класифікація методів організації виробництва.

Характеристика непотокового виробництва: його ознаки і сфери застосування. Недоліки організації непотокового виробництва.

Загальна характеристика потокового виробництва: ознаки, умови застосування, класифікація поточкових ліній. Особливості організації та основні параметри функціонування поточкових ліній.

Форми організації виробництва. Спеціалізація, кооперування і конверсія виробничих підприємств. Диверсифікація виробництва.

5.4. Організація трудових процесів

Поняття трудового процесу. Класифікація трудових процесів.

Поняття виробничої операції. Основні елементи виробничої операції.

Суть та зміст наукової організації праці. Форми розподілу праці та їх розвиток. Кооперація праці.

Бригадна організація праці. Сумісництво професії та функцій. Організація робочого місця.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Україна. Господарський кодекс / Верховна Рада України. - Офіц. вид. - К.: - Атіка, 2003.-208 с.
2. Україна. Кодекс законів про працю / Верховна Рада України. - Офіц. вид. - К.: «Професіонал», 2006. - 328 с.
3. Березін О.В. Економіка підприємства: практикум : навч. посіб. / О. В. Березін, Н. В. Бутенко. — К. : Знання, 2009. — 254 с.
4. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / І. М. Бойчик. - К., 2004. - 478 с.
5. Гетьман О. О. Економіка підприємства : навчальний посібник / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. - 2-е вид. - К. : ЦУЛ, 2010. - 488 с.
6. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посіб./ В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук. - 2-е вид., перероб. і доп. - К. : ЦУЛ, 2012.-304 с.
7. Економіка підприємства. Збірник практ. задач і конкретних ситуацій : навч. посіб. / С. Ф. Покропивний, Г. О. Швиданенко, О. С. Федонін; [за ред. С.Ф. Покропивного]. - К. : КНЕУ, 2000. - 328 с.
8. Економіка підприємства: теорія і практикум : навч. посіб. / За ред. Н. Г. Міценко, О. І. Яценко. - Львів : Магнолія 2006, 2010. - 688 с.
9. Економіка підприємства : підруч. / за ред. Палиги Є. М. - Львів : вид-во НВВД УАД, 2010. - 598 с.
10. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / [А. Ф. Бурик, О. М. Світовий, О. Г. Мачушенко та ін.]. - К.: ЦУЛ, 2013.- 260 с.
11. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. - К. : Каравела, 2003. - 427 с.